

V Bruselu dne 2.12.2020
SWD(2020) 542 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady

o počítačovém systému pro komunikaci v přeshraničních občanských a trestních řízeních (systém e-CODEX) a o změně nařízení (EU) 2018/1726

{COM(2020) 712 final} - {SEC(2020) 408 final} - {SWD(2020) 541 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů na počítačový systém pro komunikaci v přeshraničních občanských a trestních řízeních (elektronická komunikace v oblasti e-justice prostřednictvím on-line výměny informací – systém e-CODEX)
A. Potřeba opatření
Proč? Jaký problém se řeší?
Systém e-CODEX je informační systém pro přeshraniční soudní spolupráci, který umožňuje uživatelům, ať už soudním orgánům, právníkům, nebo občanům, bezpečně zasílat a přijímat dokumenty, formuláře, důkazy nebo jiné informace. Systém e-CODEX byl vyvinut konsorciem 21 členských států EU v letech 2010 až 2016 s financováním EU z programu na podporu politiky informačních a komunikačních technologií rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace. Členské státy tento systém dobrovolně využívají v řízeních, jako je evropský platební příkaz nebo evropské řízení o drobných nárocích. V zájmu zajištění údržby, vývoje a budoucího rozšíření systému na další soudní řízení je nyní třeba nalézt řešení, které zajistí jeho řádné financování a udržitelnost. To je také předpokladem pro přijetí systému členskými státy, které jej dosud nevyužívaly. Komise již vyvíjí digitální systém výměny elektronických důkazů (eEDES), který používá jako komunikační kanál systém e-CODEX. Očekává se, že členské státy se připojí k systému eEDES do roku 2021. Systém e-CODEX je také nejpravděpodobnějším softwarovým řešením k vytvoření decentralizovaného IT systému v souvislosti s nařízením o doručování písemností a nařízením o dokazování. Neposkytnutí udržitelné správy systému e-CODEX by mohlo ohrozit tuto práci, jakož i všechna řízení, u kterých je již tento systém v pilotní fázi používán.
Čeho by měla tato iniciativa dosáhnout?
Obecným cílem je podporovat účinné fungování společného prostoru svobody, bezpečnosti a práva zajištěním optimálního využití soudních řízení. Ke splnění tohoto cíle je nepostradatelný společný systém pro komunikaci on-line šitý na míru soudním orgánům. Konkrétněji je cílem iniciativy předejít neefektivitě přeshraniční komunikace zajištěním udržitelné správy systému e-CODEX a zvýšit účinnost zajištěním jeho širšího využívání.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU?
Mechanismu pro bezpečnou výměnu přeshraničních informací v soudních řízeních bude nejlépe dosaženo na úrovni EU, neboť je potřeba všeobecně akceptované řešení. Při neexistenci opatření na úrovni EU existuje riziko, že členské státy budou vyvíjet vnitrostátní systémy nezávisle, což by vedlo k nedostatečné interoperabilitě mezi takovými systémy. I když správa na úrovni EU představuje náklady, je jedinou možností, jak dosáhnout interoperabilního systému pro přeshraniční komunikaci mezi justičními orgány.

B. Řešení
Jaké legislativní a nelegislativní možnosti byly zvažovány? Je některá možnost upřednostňována? Proč?
Bylo zvažováno několik legislativních i nelegislativních možností. Některé možnosti byly již v rané fázi zamítnuty: Vytvoření samostatného právního subjektu bylo zamítnuto, protože by bylo nepřiměřené při srovnání s omezenými úkoly, které by mu byly svěřeny. Možnost využití nebo vývoje alternativního systému byla také zamítnuta, zejména proto, že stávající řešení e-CODEX se ukázalo být velmi účinné a účelné v řízeních, pro něž se již používá, a lze důvodně očekávat návratnost 24 milionů EUR investovaných do jeho vytvoření. Obchodní řešení by také vyvolalo problémy týkající se dlouhodobé udržitelnosti a integrity vyměňovaných údajů, neboť vlastník řešení by teoreticky mohl mít přístup k údajům předávaným prostřednictvím daného řešení. Nelze uvažovat o předání systému e-CODEX členskému státu nebo konsorciu členských států, neboť členské státy tuto možnost jednoznačně odmítly. Upřednostňují, jak je vyjádřeno v několika závěrech Rady, aby další udržování a rozvoj systému e-CODEX zajistila agentura eu-LISA.
Za těchto podmínek byly posouzeny dvě možnosti ve srovnání s výchozím scénářem, tj. že by nebyla zajištěna stálá údržba, což by vedlo k ukončení platnosti systému e-CODEX. Z těchto dvou možností byla za nejvhodnější považována možnost předat e-CODEX agentuře. Alternativní možnost, aby udržování systému e-CODEX

zajišťovala Komise, byla označena za méně příznivou, protože by bylo obtížnější zajistit zapojení členských států do správy systému – což je něco, co členské státy považují za důležité pro zaručení nezávislosti soudnictví. Agentura by také mohla být pružnějším řešením, které umožní lépe zohlednit vyjádření zúčastněných stran. Mezi stávajícími agenturami je Agentura Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) jediná s příslušnými zkušenostmi se správou rozsáhlých informačních systémů, a proto by měla být pověřena správou systému e-CODEX. Aby bylo možné přijmout právní základ pro systém e-CODEX a zajistit odpovídající postup předání, měly by stávající konsorcium členských států nebo nový subjekt v období 2021–2023 pokračovat v udržování systému e-CODEX.

Kdo podporuje kterou možnost?

Členské státy daly jednoznačně přednost předání systému e-CODEX agentuře a agenturu eu-LISA považují za nejvhodnější (naposledy vyjádřeno v závěrech Rady přijatých na zasedání Rady v říjnu 2020).

Zúčastněné strany zastupující významné evropské právní profesní organizace rovněž podpořily trvalé řešení systému e-CODEX. Několik zúčastněných stran reagujících na počáteční posouzení dopadů považuje za nejvhodnější subjekt pro řízení systému agenturu eu-LISA.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?

Jako základní informační systém pro digitalizaci soudní spolupráce systém e-CODEX zjednoduší a urychlí přeshraniční soudní řízení. Zlepšením účinnosti přeshraničních řízení by e-CODEX rovněž přispěl ke zlepšení fungování jednotného digitálního trhu. Používání systému e-CODEX by mělo pozitivní dopad na boj proti přeshraniční trestné činnosti usnadněním spolupráce mezi justičními orgány v trestních věcech. Díky digitalizaci řízení by se také mohla zvýšit účinnost vnitrostátních soudů.

Regulační agentura EU, jakou je agentura eu-LISA, bude mít schopnost zajistit dlouhodobou údržbu systému e-CODEX. Agentura bude moci přijmout řídicí postupy umožňující rychlé přizpůsobení potřebám sdělovaným různými účastníky, a to včetně členských států a uživatelů systému e-CODEX.

Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?

Převzetí úkolů, které v současnosti plní konsorcium členských států pro systém e-CODEX, bude znamenat náklady na rozpočet EU. Celkové náklady na období 2022–2027 činí 9 667 milionů EUR (průměrné roční náklady činí 1 611 milionů EUR). Náklady zahrnují dodatečné lidské zdroje potřebné pro činnosti prováděné agenturou eu-LISA a Komisí. V agentuře eu-LISA bude nábor interních zdrojů zahájen od 1. září 2022 dvěma pracovními místy pro smluvní zaměstnance. Od 1. ledna 2023 by agentura eu-LISA měla mít celkem dva dočasné a tři smluvní zaměstnance, kteří zajistí základní funkce týkající se systému e-CODEX. Kromě toho bude muset být Komise (Generální ředitelství pro spravedlnost a spotřebitele) zapojena do zajišťování politického řízení činnosti agentury eu-LISA, do monitorování agentury a do přípravy nezbytných prováděcích aktů, které nařízení ukládá. Na toto bylo v rozpočtu od roku 2022 vyčleněno jedno další statutární místo.

Jaký bude dopad na podniky, včetně malých a středních podniků a mikropodniků?

Malé a střední podniky a mikropodniky budou těžit z digitalizace soudních řízení, kterou umožní systém e-CODEX. Možnost uplatňovat u soudů nároky on-line – například návrhy na vydání evropského platebního rozkazu nebo nároky v rámci evropského řízení o drobných nárocích, ušetří náklady na poštovné a povede k úsporám nákladů v důsledku účinnějších a kratších postupů. Malým a středním podnikům (nebo jiným hospodářským subjektům) nevzniknou žádné dodatečné náklady po zavedení systému e-CODEX pro určitá právní řízení.

Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?

Lze očekávat pozitivní dopad na schopnost vnitrostátních soudních orgánů spolupracovat se svými protějšky v jiných členských státech. Například systém e-CODEX by mohl usnadnit vymáhání nezaplacených pokut za dopravní přestupky od zahraničních rezidentů.

Instalace a používání systému e-CODEX bude představovat náklady pro ty členské státy, které tak dosud neučinily. Náklady by neměly přesáhnout 80–100 dnů na jedno zavedení.

Očekávají se jiné významné dopady? Maximálně 6 řádků
Další rozšíření využívání IT systému, jakým je systém e-CODEX, na právní postupy by mohlo ušetřit přírodní zdroje omezením používání papíru. Menší využívání dopravních služeb pro poštovní doručování by také mohlo mít pozitivní dopad na životní prostředí. Očekává se také vnější efekt, který by vedl k digitalizaci vnitrostátní správy, vzhledem k tomu, že řešení poskytované systémem e-CODEX by mohlo být uplatněno i v tuzemsku, tedy nejen pro přeshraniční případy.
D. Návazná opatření
Kdy bude tato politika přezkoumána? Maximálně 4 řádky
Tři roky po převodu systému e-CODEX agentuře eu-LISA a poté každé následující čtyři roky provede Komise hodnocení toho, do jaké míry se jedná o účinné řešení. Na základě uvedeného hodnocení Komise rozhodne o vhodných následných opatřeních.